

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 618/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť M. R., J., zastúpenej advokátkou JUDr. A. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bardejov sp. zn. 1 T/34/10 z 13. septembra 2011 a uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 Tos/75/2011 z 8. novembra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2012 doručená sťažnosť M. R., J. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. A. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 1 T/34/10 z 13. septembra 2011 a uznesením

Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tos/75/2011 z 8. novembra 2011.

Z obsahu sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka je v súčasnosti trestne stíhaná pre podozrenie zo spáchania prečinu marenia úradného rozhodnutia podľa § 349 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 1 T/34/10 z 13. septembra 2011 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) bola sťažovateľke podľa § 70 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) uložená poriadková pokuta v sume 300 € z dôvodu, že sťažovateľka podľa zistení okresného súdu úmyselne spôsobuje prieťahy v konaní tým, že sa opätovne bez riadneho ospravedlnenia nedostavila na hlavné pojednávanie napriek tomu, že na každé hlavné pojednávanie bola riadne predvolaná a o možnosti uloženia poriadkovej pokuty z uvedeného dôvodu bola riadne poučená.

Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka prostredníctvom svojej obhajkyne v zákonom ustanovenej lehote sťažnosť, ktorou namietala nedôvodnosť uznesenia okresného súdu a na podklade dôvodov uvedených v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu sa domáhala jeho zrušenia. Nedôvodnosť uznesenia okresného súdu sťažovateľka napádala na tom základe, že v danej veci úplne absentoval jej úmysel nezúčastňovať sa hlavných pojednávaní, a tým znemožniť rozhodnutie vo veci. Sťažovateľka uviedla, že tiež absentuje aj podmienka na uloženie sankcie podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku, a to nedostatok dostatočného ospravedlnenia. Sťažovateľka poukázala aj na tú skutočnosť, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky na konanie hlavného pojednávania, keďže okresný súd neupovedomil jej obhajkyňu o konaní hlavného pojednávania riadne a včas, a teda ide o takú skutočnosť, ktorá nastala v dôsledku nesprávneho postupu okresného súdu.

Krajský súd prerokoval sťažnosť, ktorú sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu, a uznesením sp. zn. 1 Tos/75/2011 z 8. novembra 2011 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „namietané rozhodnutie“) rozhodol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku tak, že sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú zamietol.

Následne sťažovateľka podala na ústavnom súde sťažnosť, ktorou sa na základe argumentácie v nej uvedenej domáha, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľky zaručené podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd na spravodlivé a verejné prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom, Uznesením Krajského súdu v Prešove, zo dňa 8. 11. 2011, sp. zn. 1 Tos 75/2011-234 a Uznesením Okresného súdu Bardejov, zo dňa 13. 9. 2011, sp. zn. 1T 34/10-208., boli porušené.

Ústavný súd SR zrušuje Uznesenie Krajského súdu v Prešove, zo dňa 8. 11. 2011, sp. zn. 1 Tos 75/2011-234 a Uznesenie Okresného súdu Bardejov, zo dňa 13. 9. 2011, sp. zn. 1T 34/10-208, a vec vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd SR zakazuje porušovateľovi pokračovať v porušovaní namietaných základných práv sťažovateľky.

Krajský súd v Prešove a Okresný súd Bardejov sú spoločne a nerozdielne povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania - právneho zastúpenia na účet jej právnej zástupkyne vo výške 269,58 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 20 ods. 1 druhej vety zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru konštantne pripomína, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca vyjadril zhodu zámerov v koncepte práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s konceptom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť.

1. K namietanému porušeniu označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 1 T 34/10 z 13. septembra 2011

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením okresného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, „... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri posudzovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd

môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť.

Podľa § 185 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku uznesenia súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni.

Podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku kto napriek predchádzajúcemu napomenutiu ruší konanie alebo kto sa voči súdu, prokurátorovi, alebo policajtovi správa urážlivo, alebo kto bez dostatočného ospravedlnenia neposlúchne príkaz, alebo nevyhovie výzve alebo predvolaniu podľa tohto zákona, toho môže sudca a v prípravnom konaní prokurátor alebo policajt potrestať poriadkovou pokutou do 1 650 eur; ak ide o právnickú osobu, až do 16 590 eur. Na možnosť uloženia poriadkovej pokuty musia byť dotknuté osoby vopred upozornené.

Podľa § 70 ods. 3 Trestného poriadku proti rozhodnutiu podľa odsekov 1 a 2 je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka mala v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti uzneseniu okresného súdu účinný opravný prostriedok (sťažnosť) na dosiahnutie nápravy ňou tvrdeného porušenia práv (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Možnosť využitia tejto zákonnej možnosti účinnej ochrany označených základných práv vylučuje prijatie sťažnosti ústavným súdom, ktorý môže uplatniť svoju právomoc iba vtedy, ak sťažovateľka nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti v tejto časti dospel k záveru, že podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom rozhodol tak, že túto časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu, odmietol z dôvodu nedostatku právomoci.

2. K namietanému porušeniu označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tos/75/2011 z 8. novembra 2011

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti ďalej preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným uznesením krajského súdu.

V spojitosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sťažovateľka predovšetkým namieta, že v danej veci absentoval jej úmysel nezúčastňovať sa hlavných pojednávaní, tiež poukazuje na dôvod svojej neúčasti na pojednávaní 13. septembra 2011 a v tejto súvislosti uvádza:

«- dňa 15. 8. 2011 som po porade s obhájkynou učinila a odovzdala jej žiadosť o tom, aby sa všetky hlavné pojednávania na súde prvého stupňa, ako aj prípadné verejné zasadnutia na odvolacom súde, konali v mojej neprítomnosti, za osobnej účasti mojej obhájkyně JUDr. A. K. Súčasne som požiadala, aby súd všetku moju korešpondenciu doručoval výlučne k rukám menovanej (ďalej len „Žiadosť“)

- dňa 3. 9. 2011 som prevzala predvolanie na hlavné pojednávanie, na deň 13. 9. 2011

- podaním, zo dňa 28. 9. 2011, doručené súdu prvého stupňa dňa 3. 10. 2011, obhájkynä o. i. doručila súdu moju Žiadosť

Keďže Žiadosť som dňom jej účinenia odovzdala svojej obhájkyni (ktorá to nepopiera), mala som za to, že dňom 15. 8. 2011 som si splnila zákonnú podmienku

týkajúcu sa konania v mojej neprítomnosti. Je preto vylúčený môj úmysel, aby som sa tohto pojednávania nezúčastnila s úmyslom spôsobiť prietahy v konaní. V dobrej viere som po prevzatí predvolania, dňa 3. 9. 2011, nečinila žiadne kroky, smerujúce k jeho ospravedlneniu, nakoľko som mala za to, že moja účasť, resp. neúčasť je vybavená uvedenou Žiadosťou. Mám za to, že ak obžalovaný má v konaní obhajcu, medzi jeho povinnosti patrí aj vybavenie tejto agendy, ak ho o to klient poveril, pričom zodpovednosť za vybavenie znáša obhajca sám. Moja obhajkyňa mala záujem túto agendu vybaviť (opačný dôkaz neexistuje) a aj keby ju nevybavila, nemožno to pripísať na moju ťarchu, ale na ťarchu obhajcu.»

Sťažovateľka ďalej namieta, že jej obhajkyňi nebolo riadne doručené upovedomenie o určení termínu hlavného pojednávania a aj z tohto dôvodu sa hlavné pojednávanie nemalo konať, a teda nebolo rozhodujúce, že sa na hlavné pojednávanie nedostavila, pretože neboli riadne splnené všetky podmienky na to, aby sa dané pojednávanie mohlo konať. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza: „... súd prvého stupňa toto pojednávanie vytýčil 13 dní pred posledným (ale zákonnom pripúšťajúcim) termínom prevzatia zásielky. Teda súd prvého stupňa postupoval nesprávne a obhajkyňi nedoručil upovedomenie o termíne pojednávania, na deň 13. 9. 2011 riadne a včas. Aj keby mal platiť záver krajského súdu, že zásielka bola prevzatá fikciou doručenia (čo si dovoľím poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR R 35/1998, ako aj R 34/1973, v zmysle ktorých je svedok riadne predvolaný, ak je predvolaný hodnoverným spôsobom, čo je pri písomnom predvolávaní iba fyzické prevzatie predvolania, o čo viac to náleží k predvolaniu obžalovaného), jej doručenie pripadlo na deň 12. 9. 2011, čo pri vytýčenom termíne pojednávania na deň 13. 9. 2011, nemožno považovať za riadne a spravodlivé predvolanie, v zmysle § 247 ods. 1 Tr. por, prvá veta, aj keď krajský súd zastáva opačný názor.

Uvedené okolnosti spôsobili to, že moja obhajkyňa nepredložila na pojednávaní moju žiadosť o konanie v mojej neprítomnosti a súd moju neúčasť považoval (iba) za neospravedlnenú. ...

Súd prvého stupňa nemal objektívne zistené skutočnosti potrebné ku uloženiu pokuty a to najmä primárnu skutočnosť, či obhajkyňi bola doručená zásielka s upovedomením, alebo nie a ak áno, dôvod jej nevyzdvihnutia, či odopretia prevzatia a pod. Bez tohto

nemohol vôbec konať, pretože nemohol objektívne posúdiť neúčast' obhájkyně a podľa tohto zvoliť príslušný procesný postup konania.

Z uvedeného dôvodu bola poriadková pokuta udelená mi za neúčast' na ňom nedôvodná (predčasná), nakoľko jednak ja som obhájkyni odovzdala svoju žiadosť, v ktorej dňom 15. 8. 2011 žiadam o konanie v mojej neprítomnosti, avšak moja účasť, či neúčast', bola vzhľadom k inej vade konania, kde súd nemal splnené podmienky konania, irelevantná.“

Na záver svojej argumentácie sťažovateľka uvádza, že sa nestotožňuje s názorom krajského súdu, že jej účasť na hlavnom pojednávaní je jej povinnosťou, ale podľa jej názoru ide o jej právo, pričom v tejto súvislosti konštatuje: „Na rozdiel od názoru krajského súdu, ktorý prítomnosť obžalovaného na hlavnom pojednávaní považuje za povinnosť (a z tejto teórie vychádza jeho nesprávny názor), mám za to, že jeho prítomnosť na hlavnom pojednávaní je jeho právom, nie povinnosťou.

Skutočnosť, že účasť na hlavnom pojednávaní je právom, nie povinnosťou obžalovaného vyplýva aj z citovaných ustanovení § 247 ods. 1 Tr. por. (druhá veta), kde obžalovaný môže aj odmietnuť účasť na hlavnom pojednávaní, čo by nebolo možné, ak by išlo o zákonnú povinnosť jeho účasti. Takisto to vyplýva z § 252 ods. 1 Tr. por., ktorý ukladá, za koho prítomnosti sa musí vykonať hlavné pojednávanie (medzi ktoré osoby nepatrí obžalovaný). Odsek 2 tohto ustanovenia nesmeruje k povinnosti obžalovaného, ale k ochrane jeho práv, ak nie je prítomný na hlavnom pojednávaní, pričom za účelom ochrany jeho práv (nie povinnosti jeho prítomnosti) sa skúmajú podmienky podľa písmen a) - d) tohto ustanovenia. Odseky 3-5 smerujú rovnako k zabezpečeniu jeho práv, titulom jeho neúčasti, nie titulom jeho povinnosti byť prítomný. V neposlednom rade, zo žiadneho ustanovenia Trestného poriadku takáto povinnosť obžalovanému nevyplýva.“

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery všeobecný súd vyvodil (m. m. III. ÚS 78/04, IV. ÚS 27/2010). Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmavať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00).

Na základe takto vymedzených východísk ústavnoprávneho prieskumu ústavný súd pristúpil k preskúmaniu uznesenia krajského súdu.

Krajský súd namietaným rozhodnutím sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu ako nedôvodnú zamietol a v relevantnej časti namietané rozhodnutie odôvodnil takto: „Okresný súd v predmetnej veci nariad'oval hlavné pojednávania na dni tak, ako ich uviedol v dôvodoch svojho rozhodnutia. Z doposiaľ piatich nariadených hlavných pojednávanií bola obžalovaná prítomná len na prvom z nich, a to na hlavnom pojednávanií určenom na 11. 6. 2010. Ani na jednom z ďalších štyroch hlavných pojednávanií, konkrétne pojednávanií určenom na 15. 3. 2011, 31. 5. 2011, 15. 6. 2011 a 13. 9. 2011, nebola obžalovaná prítomná. Jej neprítomnosť bola pritom ospravedlňovaná len vo vzťahu k hlavným pojednávaniám určeným na 15. 3. 2011, 31. 5. 2011 a 15. 6. 2011. ...

Je však bez akýchkoľvek pochybností, že obžalovaná sa bez ospravedlnenia nedostavila na hlavné pojednávanie určené na deň 13. 9. 2011, a keďže na tomto hlavnom pojednávanií jej bola poriadková pokuta uložená, je podľa názoru krajského súdu rozhodnutie súdu prvého stupňa správne.

K námietkam prezentovaným v dôvodoch sťažnosti, najmä v tom smere, že pojednávanie dňa 13. 9. 2011 (rovnako tak, ako pojednávanie na deň 15. 6. 2011) bolo zmarené vinou súdu, pretože pri doručovaní zásielky obhajkyňi nepostupoval v súlade

s ust. § 247 ods. 1 Tr. por., považuje krajský súd za potrebné uviesť, že sa nemôže stotožniť s právnymi úvahami, ktoré sú v tomto smere v dôvodoch sťažnosti prezentované.

Je pravdou, že podľa ust. § 247 ods. 1 Tr. por. určí predseda senátu resp. samosudca termín hlavného pojednávania tak, aby obžalovaný od doručenia predvolania, prokurátor a obhajca od upovedomenia mali lehotu aspoň 5 pracovných dní a túto lehotu možno skrátiť len s ich súhlasom a tiež vtedy, ak obžalovaný odmietol účasť na hlavnom pojednávaní alebo požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti.

Odhladiac od faktu, že lehota zachovania 5 pracovných dní od doručenia predvolania alebo upovedomenia na hlavné pojednávanie sa viaže len k prvému z hlavných pojednávanií, keďže ide o lehotu na prípravu na hlavné pojednávanie, táto lehota sa nepočíta od momentu, kedy obžalovaný resp. obhajca fakticky prevzal predvolanie resp. upovedomenie.

Ustanovenia § 65 a § 66 Tr. por. upravujú spôsob doručovania zásielok a vyplýva z nich aj to, kedy sa zásielka v prípade, že nie je prevzatá, považuje za doručeníú.

Na konkrétny prípad je potrebné aplikovať ust. § 66 Tr. por. o spôsobe doručovania zásielok do vlastných rúk. Uvedené ustanovenie upravuje, ktoré zásielky sa do vlastných rúk doručujú, komu sa zásielka určená do vlastných rúk môže doručiť, ako aj postup v prípade, ak adresát, ktorému sa takáto zásielka doručuje, nie je zastihnutý na adrese, ktorú uviedol na účely doručovania zásielok.

Konkrétne z ust. § 66 ods. 3 Tr. por. vyplýva, že ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak zostane nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do 3 pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel; to neplatí, ak ide o doručenie trestného rozkazu.

To, že si obhajkyňa obžalovanej nevyzdvihla zásielku s upovedomením o hlavnom pojednávaní včas, neznamená, že vinou súdu došlo k zmareniu hlavného pojednávania dňa 13. 9. 2011. A už vôbec to nemá vplyv na fakt, že nebola neúčast' obžalovanej na tomto

hlavnom pojednávaní riadne a včas ospravedlnená. Tvrdenie obžalovanej v tom smere, že ona dala obhajkyňi žiadosť o to, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v jej neprítomnosti a vzhľadom na nedoručenú zásielku nemala obhajkyňa možnosť takto ospravedlňovať neprítomnosť obžalovanej, je absolútne irelevantná. Navyiac je v tejto súvislosti potrebné uviesť, že ani samotná žiadosť obžalovanej v tom smere, že súhlasí s tým, resp. žiada, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v jej neprítomnosti, ju nezbavuje povinnosti účasti na hlavnom pojednávaní v prípade, ak je na hlavné pojednávanie predvolávaná. Z ust. § 252 ods. 2 Tr. por. vyplýva, kedy súd môže (teda nie musí) hlavné pojednávanie pri splnení tam uvedených podmienok vykonať. Vyplýva z neho najmä to, že súd tak môže urobiť len vtedy, ak má za to, že vec možno spoľahlivo rozhodnúť a účel trestného konania dosiahnuť aj bez prítomnosti obžalovaného.

Samotná žiadosť obžalovaného o to, aby sa hlavné pojednávanie vykonalo v jeho neprítomnosti teda automaticky neznamená, že sa hlavného pojednávania zúčastniť nemusí. Súd totiž, pokiaľ nezistí splnenie podmienok uvedených v § 252 ods. 2 Tr. por., nemôže vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného a obžalovaný, pokiaľ dostane predvolanie súdu, musí toto predvolanie rešpektovať. Ináč sa vystavuje možnosti uloženia poriadkového opatrenia.“

Ústavný súd pri hodnotení napadnutého uznesenia krajského súdu vychádzal z právneho názoru, podľa ktorého rozhodnutie súdu prvého stupňa a druhého stupňa nemožno posudzovať izolovane a je potrebné ich skúmať vo vzájomnej súvislosti (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 320/2012), pretože prvostupňové a druhostupňové konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového aj druhostupňového), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (m. m. IV. ÚS 350/09).

Z tohto dôvodu ústavný súd preskúmal aj odôvodnenie uznesenia okresného súdu, ktorý v relevantnej časti uviedol: „Obžalovaná sa zúčastnila hlavného pojednávania dňa 11. 6. 2010. Nový termín hlavného pojednávania bol určený na 15. 3. 2011. Obžalovaná sa osobne nezúčastnila hlavného pojednávania, ani sa neospravedlnila. Ospravedlnila ju iba

jej obhajkyňa. Ďalší termín bol určený na 31. 5. 2011. Opäť obžalovaná predvolanie prevzala, hlavného pojednávania sa však bez vlastného ospravedlnenia nezúčastnila. Opätovne ju ospravedlnila kancelária jej obhajkyne. Obhajkyňa sa zdržiavala v zahraničí. Nový termín bol určený na 15. 6. 2011. Obžalovaná opäť prevzala predvolanie, no hlavného pojednávania sa bez ospravedlnenia nezúčastnila. Z kancelárie obhajkyne bol súdu zaslaný fax, že sa obhajkyňa nestihla vrátiť na územie republiky a preto ju a obžalovanú ospravedlňujú. Faxové podanie nebolo doplnené písomným a nie je zrejмый vzťah odosielateľa faxu a obhajkyne JUDr. K. Ďalší termín bol vo veci určený na 13. 9. 2011. Obžalovaná osobne prevzala predvolanie a opätovne sa bez ospravedlnenia hlavného pojednávania nezúčastnila.

O poriadkových opatreniach a poriadkovej pokute bola vo všetkých predvolaniach vopred upozornená. ...

Súd ma za to, že obžalovaná spôsobuje úmyselne prieťahy v súdnom konaní tým, že sa hlavných pojednávani nezúčastňuje, čím znemožňuje súdu rozhodnutie vo veci.“

Vychádzajúc z odôvodnenia uznesenia krajského súdu ústavný súd uvádza, že právne názory formulované krajským súdom v namietanom rozhodnutí majú svoj stabilný právny základ v ustanoveniach Trestného poriadku, ich interpretácia a následná aplikácia zistenej právnej normy nenesenie žiadne prvky svojvoľného prístupu zo strany krajského súdu. Z obsahu pojmových znakov, ktoré upravujú predpoklady uloženia poriadkovej pokuty (§ 70 ods. 1 Trestného poriadku), ustanovení upravujúcich podmienky doručovania do vlastných rúk (§ 65 Trestného poriadku) a prítomnosti obžalovaného na hlavnom pojednávaní (§ 252 Trestného poriadku) je zrejмый, že krajský súd pri interpretácii uvedených ustanovení Trestného poriadku v danom prípade nevybočil z rámca obsahu ich pojmových znakov a nepoprel ich podstatu a účel. Krajský súd sa dostatočne precíznym spôsobom vysporiadal aj so všetkými námietkami uplatnenými sťažovateľkou a jeho právne závery, ktorými reagoval na námietky uplatnené sťažovateľkou vo väzbe na relevantné ustanovenia Trestného poriadku, nenesú žiadne známky interpretačnej svojvôle.

Rovnako nemožno nič vytknúť ani spôsobu, ako sa s otázkou splnenia zákonných podmienok na uloženie poriadkovej pokuty vysporiadal okresný súd. Jeho skutkové závery

sú dostatočne konkretizované a interpretácia ustanovení Trestného poriadku nevybočuje z ústavne akceptovaných štandardov kladených na riadne odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov.

Na základe uvedeného možno konštatovať, že právne závery formulované v odôvodnení uznesenia krajského súdu nevybočili z nožnej zákonnej konštrukcie a z tohto pohľadu nemožno dospieť k záveru, že v dôsledku týchto rozhodnutí boli porušené sťažovateľkou označené práva.

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie krajského súdu z hľadiska svojho odôvodnenia korešponduje aj judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej právo na spravodlivý proces (vrátane konania o obmedzení osobnej slobody) zahŕňa aj právo na primerané odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Na základe uvedeného ústavný súd uvádza, že napriek tomu, že sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak z obsahu sťažnosti, konkrétne z dôvodov, na ktorých zakladá ťažiskovú časť svojej argumentácie, je zrejmé, že neobsahuje ústavnoprávne relevantnú argumentáciu, ale sťažovateľka len pokračuje v argumentácii prezentovanej v konaní pred krajským súdom, ktorú následne neprípustne prenáša do konania pred ústavným súdom a od ústavného súdu tak očakáva, že túto argumentáciu podrobí ďalšiemu inštančnému prieskumu.

Ako už bolo uvedené, z nezávislého postavenia ústavného súdu ako orgánu ochrany ústavnosti vyplýva, že do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť jedine v prípade, ak sú zjavne neodôvodnené a arbitrárne a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody.

V súvislosti s uvedeným posudzovaním námietok sťažovateľky ústavný súd poukazuje na závery svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi

namietaným základným právom alebo slobodou na jednej strane a označeným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom orgánu štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 138/02, IV. ÚS 1/2012). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

Ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným uznesením krajského súdu a sťažovateľkou označenými základnými právami neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľky spôsobom, s ktorým sťažovateľka síce nesúhlasí, ale toto rozhodnutie bolo náležite odôvodnené, na základe vlastných myšlienkových konštrukcií, ktoré ústavný súd nie je vzhľadom na už uvedené oprávnený ani povinný nahrádzať.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k záveru, že podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie v danej časti splnené neboli, a preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože ústavný súd sťažnosť odmietol, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky (návrhu na zrušenie uznesenia okresného súdu, uznesenia krajského súdu a priznania náhrady trov právneho zastúpenia), ktoré sa vecne viažu na vyslovenie porušenia sťažovateľkou označených práv, stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd uvádza, že sťažnosť sťažovateľky obsahuje aj ďalší nedostatok spočívajúci v nepredložení kópií právoplatných rozhodnutí, tak ako to vyžaduje § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd si v rámci prípravy predbežného

prerokovania sťažnosti vyžiadal od okresného súdu kópiu tak uznesenia okresného súdu, ako aj kópiu uznesenia krajského súdu. V danej situácii tak ústavný súd už nepovažoval za potrebné sa bližšie zaoberať týmto formálnym nedostatkom sťažnosti, pretože by to bolo s ohľadom na už uvedené zjavne nadbytočné, a tým aj neúčelné.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2012